

OHOSKE

Opettajan
ohjausosaamisen
kehittäminen

Yhdessä Ohjaamaan – seminaari
8.9.2022

Rahoittaa

OPETUS- JA
KULTTUURIMINISTERIÖ

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI
KASVATUSTIETEELLINEN TIEDEKUNTA
PEDAGOGISKA FAKULTETEN
FACULTY OF EDUCATIONAL SCIENCES

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

OULUN
YLIOPISTO

Tampereen yliopisto

TURUN
YLIOPISTO

Yhteistyössä

PIKKUNORSSI

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Ohjausosaaminen tiimityössä

Tiina Kuutti

Sanni Kahila

Nina Sajaniemi

Miksi tiimityön näkökulma on tärkeä?

- Päiväkotien henkilöstöön ja eri ammattiryhmien asiantuntijuuteen liittyvät kysymykset ovat olleet viime vuosina muutosten ja uudistusten aallokossa (e.g. Harwood et al. 2013, Keary et al., 2020, Ukkonen-Mikkola et al. 2020, Cervantes and Öqvist 2021)
- Ammattiryhmiä koskeva keskustelu voi olla tulenarkaa ja sisältää joskus ristiriitaisia ja jopa vääriä tulkintoja ja käsityksiä (Karila and Kinos 2012, Cervantes and Öqvist 2021, Heikka et al. 2021)
  - Tämä voi johtaa väärinkäsityksiin ja väärinymmärryksiin
    - Esimerkiksi ajatus siitä, että toisen ammattia arvostettaisiin enemmän kuin toisen
- Tunnistamalla ammattien tiedetaustasta ja sen tuottamasta asiantuntijuudesta kumpuava osaaminen voidaan edesauttaa ammatti-identiteetin kehittymistä ja oman sekä muiden osaamisen arvostamista (Anderson 2013)

- Päiväkodeissa työskentelevillä ammattilaisilla on eri tieteenaloista ja erilaisista koulutuksista kumpuavaa osaamista (Karila et al. 2017, Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021)
- Tutkimusten mukaan tätä osaamista ei aina tunnisteta tai hyödynnetä (Steinnes 2014, Campbell-Barr 2018, Chong and Lu 2019, Cervantes and Öqvist 2021).
  - Vastuut ja roolit voivat olla epäselviä ja työnjako perustuu “kaikki tekee kaikkea”-periaatteeseen (Onnismaa et al. 2017, Peltoperä et al. 2020)
  - Tällöin tiimi ei toimi optimaalisella tavalla eikä tiimin jäsenten osaamista hyödynnetä vaaditulla tavalla
- Tiimityössä tulisi hyödyntää kaikkien sitoutumista ja läsnäoloa. Kaikkien asiantuntijuuden tulisi olla joustavasti käytössä ja työtehtävien tulisi määräytyä asiantuntijuuden mukaan
- Opettajan kasvatustieteelliseen osaamiseen kuuluvat ryhmänhallintaidot, tietämys lapsen kehityksestä, pedagogiikasta ja opettamisesta. Opettaja vastaa siitä, että tiimi toimii laadukkaasti ja pedagogisesti mielekkäällä tavalla. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021)
  - Tämän vuoksi myös johtajuustaidot ovat keskiössä (Kahila et al. 2020).

Yhteisharjoittelu

- Tutkimusten mukaan oman osaamisen ja vastuun hahmottamista varhaiskasvatuksen ympäristössä voidaan edesauttaa yhteisöllisellä oppimisella (esim. Anderson 2013)
- Yhteisharjoittelun tavoitteena on tukea opiskelijoiden ammatillista kasvua ja oman ammatti-identiteetin tunnistamista
- Yhteisharjoittelussa ovat mukana päiväkodin lisäksi oppilaitosten edustajat
- Tällä hetkellä yhteisharjoittelu on vakiintunut käytäntö yhdessä päiväkodissa

Yhteisharjoitteluun voi sisältyä esimerkiksi:

- Topaasia-pelejä
- Keskusteluja
- Yhteisiä tehtäviä
- Arkisia kohtaamisia

- Yhteisharjoittelussa opiskelijat ja heidän oppimisensa on keskiössä ja ohjaajilla on erittäin tärkeä rooli
  - Ohjaajien tulisi olla valmiita auttamaan opiskelijoita oman ammattiryhmän asiantuntijuuden hahmottamisessa, mutta tiimityö ja asiantuntijuus aiheuttavat kentällä hämmennystä
  - Varhaiskasvatuksen opettajan asiantuntijuuden ja työnkuvan selkiytyminen voi auttaa myös muiden asiantuntijuuksien selkiytymisessä
  - Tässä tarvitaan valtakunnallista yhteistyötä

Ajatuksia, kommentteja, kysymyksiä?

Lähteet

- Anderson, E.M., 2013. Preparing the Next Generation of Early Childhood Teachers: The Emerging Role of Interprofessional Education and Collaboration in Teacher Education. *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 34 (1), 23–35.
- Campbell-Barr, V., 2018. The silencing of the knowledge-base in early childhood education and care professionalism. *International Journal of Early Years Education*, 26 (1), 75–89.
- Cervantes, S. and Öqvist, A., 2021. Preschool teachers and caregivers' lack of repositioning in response to changed responsibilities in policy documents. *Journal of Early Childhood Research*, 19 (3), 323–336.
- Chong, S. and Lu, T., 2019. Early childhood teachers' perception of the professional self and in relation to early childhood communities. *Australian Journal of Teacher Education*, 44 (7), 53–67
- D'Amour, D., Ferrada-Videla, M., San Martin Rodriguez, L., and Beaulieu, M.D., 2005. The conceptual basis for interprofessional collaboration: Core concepts and theoretical frameworks. *Journal of Interprofessional Care*, 19 (SUPPL. 1), 116–131.
- Harwood, D., Klopper, A., Osanyin, A., and Vanderlee, M.L., 2013. 'It's more than care': early childhood educators' concepts of professionalism. *Early Years*, 33 (1), 4–17.
- Heikka, J., Kahila, S., Pitkäniemi, H., and Hujala, E., 2021. Teachers' time for planning, assessment and development connected to staff well-being in early childhood education. *Education in Childhood*, 73.
- Kahila, S., Heikka, J., and Sajaniemi, N., 2020. Teacher leadership in the context of early childhood education: Concepts, characteristics and enactment. *Southeast Asia Early Childhood Journal*, 9 (1), 8–43.
- Karila, K. and Kinos, J., 2012. Acting as Professional in a Finnish Early Childhood Education Context. In: L. Miller, C. Dalli, and M. Urman, eds. *Early Childhood grows up. International perspectives on early childhood education and development*. 224–241.
- Karila, K., Kosonen, T., and Järvenkallas, S., 2017. *Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2017–2030. Suuntaviivat varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostamiseen sekä päiväkotien henkilöstön osaamisen, henkilöstörakenteen ja koulutuksen kehittämiseen*.
- Keary, A., Babaeff, R., Clarke, S., and Garnier, K., 2020. Sedimented professional identities: early childhood education preservice teachers. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 26 (3–4), 264–279.
- Onnismaa, E.-L., Tahkokallio, L., Reunamo, J., and Lipponen, L., 2017. Ammatin induktiovaiheessa olevien lastentarhanopettajan tehtävissä toimivien arvioita työnkuvastaan, osaamisestaan ja työn kuormittavuudesta, 6 (2), 188–206
- Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2021. *Programme for Developing Education and Training Provision and Programmes in Early Childhood Education and Care 2021–2030*.
- Peltoperä, K., Vehkakoski, T., Turja, L., and Laakso, M.-L., 2020. Pedagogy-related tensions in flexibly scheduled early childhood education and care. *International Journal of Early Years Education*, 1–16.
- Steinnes, G.S., 2014. Common sense or professional qualifications? Division of labour in kindergartens. *European Early Childhood Education Research Journal*, 22 (4), 478–495.
- Ukkonen-Mikkola, T., Yliniemi, R., and Wallin, O., 2020. Varhaiskasvatuksen työ muuttuu – muuttuuko asiantuntijuus? *Työelämän tutkimus*, 18 (4), 323–339.